

Way of thinking #01

<https://hvg.hu/360/20200507>

Révész Sándor

Hány magyar fér el egy tű fokán?

Megjelent 2020.05.08

A magyar mint olyan – egyszerűen semmilyen. Csak az egyes magyarok valamilyenek - figyelmeztet a HVG publicistája, aki szerint Kövér László minapi kijelentése arról, hogy ki nem része a magyar nemzetnek, tulajdonképpen a nacionalizmus korának jól ismert narratívája.

Ebben az esetben senki sem veheti rossz néven, ha valaki az önmagukat magyarnak tudók és vallók egy részéről azt állítja, nem részei a magyar nemzetnek. Van egy koravén házmester, aki kitagadja fiatalkori önmagát és pártvezérét a nemzetből. Úgy gondolja, balliberális ellenzéki fiatalokként nem voltak a nemzet részei. Nem voltak akkor, amikor a jövő pártvezér úgy nyilatkozott, hogy „a hozzám legközelebb állók, Kövér László és Fodor Gábor velem együtt szociálliberális meggyőződésűek” (HVG, 1989. augusztus 26.). Rendben van, vélekedjék úgy, hogy ő a nemzetén kívül nőtt fel, hogy ő egy kívülről jött, exmigráns.

Én nem utálok az ilyeneket, ő gyűlöli, majd elintézi magával ezt a visszamenőleges öngyűlöletet, vagy igénybe veszi szakember segítségét.

A lényeg az, hogy az ilyesféle kijelentésekkel általánosságban nem lehet baja senkinek, aki úgy véli, hogy a magyar-valamilyen. Konkrétan pedig csak az lehet a baja az ilyen kijelentésekkel, hogy szerinte a magyar másmilyen. Tehát más magyarok a nem magyarok, a nemzetén kívüliek.

Aki szerint a magyar valamilyen, annak muszáj kizárnia a nemzetből az önmagukat magyarnak vélők egy részét. Ha döngeti a mellét, hogy ő nem tesz ilyet, mert ő nem kirekesztő, akkor képmutat. Hiszen bármit gondol is arról, hogy milyen a magyar, olyasmit nem tud gondolni, ami mindenkire igaz, aki magát magyarnak véli. ő csak úgy állhat szemben a házmester véleményével, ahogy a dunai halászlé híve a tiszaiéval. A kettő között antagonisztikus ellentét feszül. Leegyszerűsítve, az egyik halcentrikus, a másik lécentrikus. Aki szerint a halászlé olyan, mint a dunai, az a tiszait nem tartja halászlének, és fordítva.

Egyetlen dolog igaz mindenkire, aki a magyar nemzet részének tartja magát. Az, hogy a magyar nemzet részének tartja magát. Aki közülük senkit sem rekeszt ki a nemzetből, bármilyen légyen is egyébként, az elfogadja, hogy a magyar azon túl, hogy magyar - akármilyen lehet.

Nem pedig ilyen vagy olyan. Nem befogadó és nem kirekesztő, nem vendégszerető

és nem idegengyűlölő, nem antiszemita és nem filozemita, nem balek és nem dörzsölt, nem liberális és nem konzervatív, nem kommunista és nem fasiszta, nem kitartó és nem szalmalángos, nem szabadlelkű és nem szolgállelkű, nem büszke és nem alázatos, nem muzikális és nem botfűlű,

nem önpusztító és nem életrevaló, nem hívő és nem hitetlen, nem mulató és nem puritán, nem indulatos és nem béketűrő, nem összetartó és nem széthúzó, nem részeges és nem józan életű, nem hülye és nem okos, nem keleties és nem nyugatias.

A magyar mint olyan - egyszerűen semmilyen. Csak az egyes magyarok valamilyenek. Minden jelző igaz a magyarság egy részére, és semmilyen nem igaz a magyarság egészére. Viszont egyetlen magyarnak sincs egyetlen olyan tulajdonsága sem, amellyel ne rendelkeznének nem magyarok is. Nincsenek magyar tulajdonságok, minden tulajdonság nemzetek feletti, máskülönben nem lehetne ezeket a tulajdonságokat sok-sok nyelven megnevezni.

A házmester szemléletmódját is osztják mindenféle nemzetiségű emberek, meg a „balliberálisokét” is. Ez is internacionális, meg az is. Aki pedig a nemzet nagyobb részére igaz dolgot kiterjeszt az egészre, az kirekeszti a kisebbséget. De akkor tessék ezt föl vállalni! Akkor ne tessék hápogni, hogy a házmester milyen kirekesztő!

Akinek ez a kirekesztés nem tetszik, annak nem ezzel a szerencsétlen méregzsákkal kell perlekednie, hanem hatalmas, mély gyökerű narratíván kell túllépnie. Azaz a nemzetkarakterológián, amely a mai nemzetfogalommal együtt vált dominánssá nálunk is, másutt is; és bő két évszázada meghatározza azt a módot, ahogy különböző nációkhoz tartozó emberek a maguk nemzetéről és a másokéről beszélnek. Beivódott az ünnepnapi és a hétköznapi tudatba, beszédmódba, a káromkodásainkba és a reklámokba. Már a sört is úgy akarják eladni nekünk, hogy mi, magyarok, vagy ők, a csehek, hogyan viszonyulunk, viszonyulnak a világhoz, attól függően, hogy belföldi vagy importsört akarnak megvetetni velünk.

Ez a narratíva a nyilvánvalóság erejét adja annak, ami nyilvánvalóan nem igaz.

A nacionalizmus korának erre a narratívájára úgy tekintenek majd vissza kései (?) utódaink, mint mi az animizmus korára, amikor mindenki természetesnek vélte, hogy élettelen tárgyakkal, természeti képződményekkel lelkük és lelki tulajdonságaik vannak. Vagy mint a geocentrikus világméretepre. Egykoron evidencia volt, hogy a Föld lapos. De az az evidencia legalább megfelelt annak, amit az emberek a két szemükkel láthattak. De a nemzetkarakterológiai evidenciák annak ellenére gyökeresedtek meg, hogy az emberek közvetlen élettapasztalatai arról szólnak, hogy nincs semmilyen tulajdonság, amely az általuk megismert nemzettársaik mindegyikére ráillene. Ezért ezeket az életidegen evidenciákat, amelyek a nemzeti érzelmeket táplálják, nem is lehet másképp fenntartani, mint kirekesztéssel. Akire nem illenek rá: nem (vagy legalábbis nem igazi, minimum híg) magyar. Nemzeti érzelmeinknek bizony egészségesebb tápanyag kellene.

Milyen a magyar? Egykoron majd úgy mosolyognak rá erre a régi kérdésre, mint mi arra, hogy hány angyal fér el egy tűfokán.

56 hvg 2020. május 7.